

Helga ČERNÁ, YMCA jako středisko výchovy mládeže v Československu 1919-1951.
Diplomová práce, Historický ústav, Filosofická fakulta Jihočeské university, České Budějovice 2009, 112 stran textu, 7 stran obrazových příloh

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomová práce slečny Helgy Černé se věnuje tématu doposud jen letmo dotčenému zájmem českých historiků, a proto je třeba hned na úvod ocenit jeho výběr. Diplomantka se rozhodla přiblížit činnost původně anglosaské, později celosvětově působící organizace YMCA v Československu v letech 1919-1951. Křesťanské sdružení mladých mužů představovalo díky svým mnohočetným aktivitám nepřehlédnutelný fenomén meziválečného i poválečného Československa, který spolu s dalšími - sice početnějšími, ale ne tak komplexně zaměřenými - organizacemi jako byl Sokol či Junák-Skaut usiloval o zdárnou všestrannou výchovu mládeže i smysluplné využití a zaměření jejích volnočasových aktivit. Nikoli náhodou se organizace YMCA usilující o zdravý fyzický i morální rozvoj mladých lidí stala trnem v oku oběma totalitním režimům, které v letech 1939-1989 ovládaly tehdejší Československo.

Při zpracování svého tématu se musela autorka vypořádat s několikerým úskalím, zejména pak s neúplností dochovaných pramenů ve fondech YMCA a YWCA, které jsou uloženy v Národním archivu v Praze. To se pochopitelně odrazilo i na konečné podobě předložené práce. Je jen škoda - a diplomantka na to v závěru práce rovněž upozorňuje, že se tuto pramennou základnu nepokusila rozšířit o výzkum i v okresních archivech v místech, kde YMCA působila, či o rešerši dobového tisku a zejména pak o výpověď některého z dosud (snad) ještě žijících pamětníků táborů YMCA. Za pár let už nejspíš nebude koho zpovídat.

Další potřebné informace H. Černá získala z almanachů Masarykova letního tábora na Sázavě a z dobových publikací vydávaných Křesťanským sdružením mladých mužů (otázkou je, zda neměly být - vzhledem k tématu práce - zařazeny mezi vydané prameny a nikoli do prostudované literatury). Pokud jde o literaturu, je možno konstatovat, že její soupis je relativně úplný, a to z hlediska jak studia dějin vlastní organizace YMCA, tak i jejího začlenění do kontextu dějin Československa v první polovině 20. století.

Diplomová práce Helgy Černé má promyšlenou logickou strukturu. Autorka svou rozpravu o činnosti organizace YMCA v Československu organicky začlenila jak do širšího rámce vývoje a působení této organizace, tak i do dobových československých politických, sociálních i náboženských souvislostí. První dvě kapitoly - založené především na studiu literatury - podávají jednak stručný přehled o vzniku a vývoji organizace YMCA ve světě a jednak přibližují celkovou situaci v nově vzniklém Československu. Další tři kapitoly již za využití pramenů popisují organizační strukturu, ekonomické zázemí i všestranné působení Křesťanského sdružení mladých mužů v Československé republice, resp. v Protektorátu Čechy a Morava v letech 1919-1951. Poslední kapitola se věnuje tábornické činnosti této organizace. Zde se autorka vcelku úspěšně pokusila vymezit na modelovém příkladě Masarykova letního tábora na Sázavě podstatu, roli a význam tábornictví v celkové činnosti YMKY. V případě ostatních táborů se však omezila, bohužel, jen na velmi stručný (někdy až strohý) přehled podávající jen nejzákladnější údaje.

Práce kolegyňe Černé přináší celou řadu nových poznatků i zjištění a zejména v části věnované táborům a tábornictví je svým způsobem objevná. Bohužel, při konečném zpracování tématu se - vedle již uvedeného omezení vyplývajícího z jisté torzovitosti použitých pramenů - nepříznivě projevil i druhý limitující faktor, tj. nedostatek času. To se projevilo na konečné podobě práce především v tom smyslu, že v některých pasážích práce působí nedotaženě či zůstává pouze na povrchu a omezuje se na základní popis bez hlubších analýz a jejich objasnění (navíc charakteristika účastníků Masarykova tábora mohla být rozšířena též o hledisko místa původu či sociálního zařazení). Řada dalších možných badatelských okruhů a

otázek zůstala v práci jen v náznaku nebo nebyla dotčena vůbec (např. otázka vzájemných vztahů či ovlivňování se skautským hnutím či role a význam předválečného československého trampingu, akceptování či neakceptování působení YMKY jednotlivými skupinami obyvatelstva apod.). Na vrub času lze asi také přičíst některé formulace jako např. na s. 66 o roli fašistických (!) mocností zvl. Německa a Japonska při rozpoutání druhé světové války či konstatování na s. 95, že „*všechny konfese (!) vyjma katolické měly na táborech YMCA podobnou úroveň počtu členů*“ (jen letmý přepočít údajů uvedených v tabulce toto konstatování zpochybní: řečtí katolíci 2, pravoslavní 22, čechoslováci a ateisté (!) kolem 400, židé a evangelíci 600-700).

Závěrem však mohu konstatovat, že diplomová práce Helgy Černé prohlubuje a obohacuje naše dosavadní vědomosti o činnosti organizace YMCA u nás. Předložený spis rovněž splňuje požadavky kladené na diplomové práce, a proto jej doporučuji k úspěšné obhajobě. Ovšem vzhledem k výše uvedeným výhradám navrhuji hodnotit práci pouze stupněm **v e l m i d o b ř e .**

V Českých Budějovicích 10. 6. 2009

doc. PhDr. Miroslav Novotný, CSc.